

Düşlerimdeki Türkiye

Bilim ve Teknik dergisini okuma fırsatı bulduğum için kendimi çok şanslı sayıyorum ve bu derginin basımında emeği geçen herkese önce teşekkür ediyorum. Üniversiteye hazırlanmış zamanlarda kendimi kitap okumaktan, bilimle

ilgili yayınları izlemekten uzak tutmuştum. Ne yazık ki bu gün üniversiteye hazırlanan gençlere baktığımda kendimi görüyorum. Bu duruma çok üzülüyorum. Önlerinde bir yağın test yapıkları ve bir dolu soru bankası, sürekli ders çalışıyorlar.

Yıllardır kapısı açılmadığından duvarları örümcek ağlarıyla dolu fen bilgisi laboratuvarları... Böyle bir şikayet geldiğinde de savunma hemen hazır: "Önümüzde kazanılması gereken zorlu bir sınav var ve müfredat çok yoğun. Zamanımız da çok kısa."

Bu noktada düşünmemiz gerekiyor. Bir Japonya ya da Amerika bilim ve teknolojiye neden bu kadar ileri? Çünkü onlar bizim yaptıklarımızı yapmıyorlar. Yaşamları boyunca kitap okuyorlar; eğitimlerinde deneye ve gözleme yer veriyorlar. Yani laboratuvarı kullanıyorlar. Bütçelerinde eğitime ayrılan pay da fazla. Biz de bu tip sorunları aşarsak, bilim ve teknolojiyi kısa zamanda yakalarız. Tek yapacağımız, kitaplarda, laboratuvarlarda ve içinde yaşadığımız doğada zaman geçirmek. Bilim insanlarıyla dopdolu bir Türkiye'de yaşamak dileğiyle.

Murat Kurt/Mersin

Çalışkan, Genç Bilim İnsanları Aranıyor

İleride bir gün, bir gazetenin insan kaynakları sayfasına baktığımızda, "İleri görüşlü, çalışkan, genç, dinamik, iyi gözlem yapabilen bilim insanı aranıyor." ilanını görmeyi o kadar arzuluyorum ki, şimdi bile bu satırları yazarken içimde bir bayram havası var. Düşünsenize, ülkemiz bilim alanında öylesi ileri gitmiş ki, bu konuda çalışacak insanı, bilim insanları arasından seçebilmek için, ilanla arıyor.

Eminim ileride bir gün bu hayalim gerçek olacak. Ama şunu da biliyorum ki, bu hayali ben kurdum diye ayaklanıp bana doğru koşmayacak. Bizler kıpırdanmazsak, aslında hayallerimizin hiç biri gerçeğe dönüşmez. Çalışmamız, tembelliğe dur dememiz gerekiyor.

Tembellik illetine nasıl son vereceğiz? Herkes görevini bilinçli, eğitilmiş bir biçimde yerine getirdiğinde tembelliğin hükmü geçmez olur. Anne baba-

lar ellerindeki olanakları çocuklarının eğitimi için kullanmalı. Sonra herkesin kendi kendine sorması gereken bazı sorular olmalı. Örneğin, "Ben ne yapabilirim? Hangi konuyu ne olanaklarla araştırabilirim? Çalışma ortamı bulamasam dahi kendime ortam yaratabilir miyim? Bilimsel çalışmalara katılabilmemin yolu ne? Ülkeme nasıl yararlı olabilirim?" Bu gibi soruların yanıtlarıyla birlikte yapacağımız planlar ve uygulamaları çoğaldıkça, ülkemiz de bilimde geri kalmışlık zincirini kıracaktır. Ülkemiz ne yaptığını bilen gençlerle dolar. Engelleri aşabilmeyi bilen gençler topluluğu, ülkesini de ilerleye taşıyacak.

Gökhan Atmaca/Ankara

İçtiğimiz Bakteri mi?

Ülkemizde bulunan bazı kaynak sularının hastalıklara deva olduğu bilinir. Bazen de bu kaynak sularını içtiğimizde, rahatsız oluruz; halsiz düşeriz.

Yağışla toprak altında biriken sular yeryüzüne çıkarken, toprakta bulunan mineral ve tuzları da çözer. Eğer bu sular bikarbonatlıysa, bağırsak ve safrakesesi; sülfatlı olursa, idrar yolları, karaciğer ve safrakesesi üzerinde olumlu etkiler gösterir. Ama kaynak sularının bulunduğu bölgelere, altyapı sorunu olan yerleşim, kamp ve piknik alanları kurulmuşsa. Çatlak bir borudan sızan pis su toprakta kilometrelerce yol alıp kaynak suyuna ulaşabileceği gibi, paslı bir çeşmeden akan su bile kaynak suyuna etki eder.

Değişik yollarla kaynak sularında yoğunlaşan *Salmonella*, *Shigella*, *E. Coli* gibi bakteriler insan sağlığını, daha da doğrusu pek çok canlı yaşamın sağlığını olumsuz etkiler. Zehirlenmeler, mide ve bağırsak hastalıklarına yol açabilir.

Bu durumda alınacak önlemler neler olabilir? Bence en sıkı önlem, sular idaresinden bu suların düzenli aralıklarla kontrolünü yapacak uzman ekiplerin olmasıdır. Sonuçları hoşumuza gitmese bile, bizlere de bu ekiplerin verdiği kararlara uymak düşüyor. Ancak bu yolla bakteri içmekten kurtulabiliriz diye düşünüyoruz.

Ayça Elmas

Umudunuz Umudumdur

Sizi bizimle ilgilenmeye davet etmeye hakkım olduğunu zannetmiyorum, ama anlayışlı olacağımı düşünerek yardımınızı bekliyorum. Ben Diyarbakır 500 Evler Lisesi Müdürü olarak görev yapmaktayım. Okulumuz 2002-2003 eğitim öğretim yılında açıldı. Devlet olanaklarıyla yapılmış, 21 derslikli, fiziki şartları iyi olan bir okul. Öğretmen sıkıntımız yok; çünkü valiliğimiz ve Milli Eğitim Müdürlüğümüz bu konuda hassaslar. Bizim sıkıntımız bilgiye ulaşamamak. Bırakın İnternet'i, daha bilgisayarı nereden açılıp kapanacağını bilmeyen öğ-

rencilerimiz var. Dikkatinizi çekerek söylüyorum, bu evlatlarımız lise öğrencisi, onlardan teknolojiyi en iyi şekilde kullanmayı bekliyoruz; ama olanak sunamıyoruz. Kan ağlıyorum, içim acıyor, olanaksızlıklar belimi büküyor. Evden getirdiğim bilgisayarımı bütün öğrenci öğretmen ve yazışmalarımızı iyi kötü bir yazıcıyla idare etmeye çalışıyoruz. O da çökecek diye korkuyorum. Bakanlığımızın tahsis ettiği bilgisayarımızı henüz alamadık. Gelse nispeten rahatlayacağız. Öğrencilerime bir bilgisayar laboratuvarı kurmak, iyi donanımlı bir kütüphaneyle onların derslerine yardımcı olabilecek bir ortam yaratabilmeği, bana sesimi duyanlar sağlayacak diye umuyorum.

Çocuklarımızı tanımanızı o kadar isterdim ki, pırıl pırıl okuma sevdalı, Atatürk İlke ve İlkeleri'ne bağlı gençler. Şiiri, çiçeği, böceği, insanı seven, Anadolu, daha doğrusu Güneydoğu Anadolu gençliği; onlara bir fırsat tanısak var ya anlatamam. Çoğu çevre köylerden geliyor benim çocuklarım. Ama nasıl gelip gittiklerini bir ben bir de Allah bilir. Malumunuz liseler "Taşınabilir Eğitim" kapsamında değil. O yüzden kendi olanaklarıyla gelip gidiyorlar. En yakın köy 15 km. Anayola çıkmak için 2-3 km. yürüyen bile var. Hele kışın çektiğimizi anlatamam. Birgün hiç unutmuyorum yoğun tipi vardı. Dersimiz bitti, evlatlarımızı uğurladık. Günlük işlerimizi yapıp, biz de mesaimizi bitirdik. Son kontrollerden sonra biz de çıktık. Arabamla anayoldan evime doğru dönecekken çocuklarımızı gördüm. O soğuğa aldırmadan yanlarına koşarak gittim, birbuçuk saatte beklediklerini, hiçbir aracın durmadığını, araba çok zor bulacaklarını söylediler. Soğuktan moraran elleriyle birbirlerine sarılmış, gözleri neredeyse ferini yitirmiş bir halde bana beklemememi söylediler. Ne mümkün götürmek istedim onları, ama nasıl sıgacaklardı küçük arabaya. 14 kişiler. Bagaja bile bindirmeyi düşündüm. Ben bunları düşünürken bir minibüs yanaştı, çocuklarımızı bu araca bindirdim. Onlar uzaklaşırken yanaklarımda ayazda donan yaşlara aldırmadan yavaş adımlarla arabama doğru yürüdüm. Ardından bakamadığım çocuklarımızı düşünmenin verdiği kasvet her yerimi kaplamıştı.

İnanın bu satırları kalben ve ruhen yaşayarak sizinle paylaşıyorum. Maddi durumları gerçekten zayıf çocuklarımızın. Bir kazakla koca kışı geçirmenin ne demek olduğunu yalnızca onlar bilir. Soğuktan moraran ellerini kalem tutabilmek için kalorifer peteğini neredeyse içine alacak kadar yakın oturuyor bu gençler. Hiç bir zaman şikayetçi olmadı aslanlarımız, onlara en iyi eğitimi verebilenin te- laşında olduğumu biliyorlardı çünkü.

Sizden rica ediyorum bu mesajımı yakınlarınızla paylaşın. Onlara aynen gönderseniz, onlar da yakınlarına derken öncelikle çocuklarıma ve öğrenme azimlisi diğer evlatlarıma bir umut ışığı doğacaktır. Sizleri görmesem de seviyor hasretle kucaklıyorum. Yalnız olmadığımı bana hissettirmeniz dileğiyle.

Tolga Bileyzik

Tel: (412) 255 08 49

Değerli Okurlar, görüşlerinizi

400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" adresine gönderebilirsiniz. Görüşler aktarıldıkça 3. şahısları suçlayıcı ifadelerden kaçınılmasını rica ederiz. Forum'da ve Serbest Kürsü'de yayımlanan okuyucu görüşleri Bilim ve Teknik dergisini bağlamaz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz: Tel: (312) 468 53 00 / 1067 (Gülşün Akbaba) Faks: (312) 427 66 77